

Århus d. 25.12.2005

Til
Kommissionen for de Europæiske Fællesskaber
Generalsekretæren
Rue de la Loi 200
B-1049 Bruxelles
Belgien

Klage over den danske regerings manglende overholdelse af EF-habitatdirektiv (92/43/EØF) i forbindelse med planer om etablering af en motorvej ved Silkeborg i habitatområde nr. 45, Gudenå og Gjern Bakker.

Vi skal herved bede EU-kommissionen om at gribe ind over for den danske regerings planer om at etablere en motorvej tværs gennem habitatområde nr. 45, Gudenå og Gjern Bakker, nærmere betegnet i området omkring Resendal øst for Silkeborg.

Det er vores opfattelse, at anlæg af en motorvej gennem habitatområdet er en overtrædelse af EF's habitatdirektiv, navnlig af følgende grunde:

1. Der er ikke gennemført detaljerede, recente, fagligt videnskabelige undersøgelser af områdets naturtyper og arter, der kan dokumentere, at lokal gunstig bevaringsstatus for arter opført på habitatdirektivets Bilag II og IV ikke forringes.
2. Der er ligeledes ikke foretaget recente, detaljerede undersøgelser af arter opført på habitatdirektivets liste IV uden for habitatområdet, til dokumentation for at disse arters - eksempelvis Grøn Kølleguldsmeds - bevaringsstatus ikke vil blive truet.
3. Der er således ikke foretaget en tilstrækkelig videnskabelig dokumentation for, at det omhandlede motorvejsprojekt ikke vil påvirke habitatområdets arter i negativ retning.
4. Det er ligeledes ikke tilstrækkeligt dokumenteret, at der ikke findes alternative løsninger, der vil kunne overflødiggøre anlægget af en motorvej, herunder er der især ikke foretaget en vurdering af mulighederne for at udbygge den kollektive trafik.

I det følgende skal vi uddybe de enkelte punkter.

Ad. 1. Af Vejdirektoratets VVM-redegørelse for de miljømæssige forhold fremgår det, at man har indhentet oplysninger fra en lang række offentlige institutioner. Det fremgår imidlertid ikke af redegørelsen hvilke oplysninger, der rent faktisk foreligger, og hvornår de er indsamlet. For den del af habitatområde 45, der vil eller vil kunne blive berørt af den planlagte, kommende motorvej, har vi imidlertid fået adgang til det grundmateriale som ligger til grund for konsulentfirmaet COWI's udarbejdelse af den del af miljøredegørelsen, der vedrører naturtyper, flora og fauna (Cowi 2002: Lokaltetsskemaer.pdf., Lokaltetsskemaerne indgår som baggrundsmateriale i: Motorvej Herning-Århus ved Silkeborg. VVM redegørelse. Miljøvurdering. Vejdirektoratet 2002).

Det fremgår af disse skemaer, hvornår der er foretaget undersøgelser i de forskellige delområder, hvoraf omkring 50 er relevante i forbindelse med motorvejsprojektet. Med undtagelse af to delområder, hvor der er foretaget undersøgelser i august 2001, er **samtlige undersøgelser, der ligger til grund for VVM-redegørelsen foretaget i maj-juni 1992.** Det fremgår ligeledes af originalskeemaerne, at undersøgelserne er foretaget af biolog(er) med særlig interesse for flora, formentlig fordi undersøgelserne er foretaget af amterne i forbindelse med kortlægning af naturtyper beskyttet generelt i henhold til Naturbeskyttelseslovens §3. For de øvrige artsgrupper er der spredte oplysninger om fugle og kun ganske sporadiske og ikke dækkende oplysninger om pattedyr, padder og dagsommerfugle. **Der er derimod ingen oplysninger om – og dermed formentlig heller ikke foretaget en kvalificeret eftersøgning af – andre organismegrupper – som andre insekter, herunder guldsmede.** For pattedyrenes vedkommende foreligger der dog et materiale vedrørende flagermus indsamlet af Zoologisk Museum, København i de senere år. Zoologisk Museums undersøgelser viser en massiv forekomst af flagermus, bl.a. Damflagermus, i det planlagte motorvejsområde.

I udpegningsgrundlaget for habitatområde 45 indgår blandt andet Grøn Kølleguldsmed (*Ophiogomphus cecilia*). Grøn Kølleguldsmed er sjælden i Danmark og forekommer blot i 4 vandløbssystemer i Danmark (Danmarks Miljøundersøgelser, faglig rapport nr. 457, p. 206). Den er uddød i Schleswig-Holstein, Tyskland og man skal til Østeuropa for at finde de nærmeste forekomster. Arten er ikke eftersøgt systematisk i habitatområde 45. I 1999 blev otte bro-lokaliteter ved Gudenåen undersøgt kortvarigt den 1.7. og Grøn Kølleguldsmed blev fundet tre steder. Der er ikke foretaget undersøgelser andre steder langs åen og i habitatområde 45. Danmarks Miljøundersøgelser vurderer Grøn Kølleguldsmeds bevaringsstatus som **"usikker, da det er uvist om de eksisterende delbestande er tilstrækkeligt store til at kunne overleve på lang sigt"**. I ovennævnte rapport fra DMU opstilles en række kriterier for gunstig bevaringsstatus på lokalt niveau for Grøn Kølleguldsmed (se bilag 1). Der peges blandt andet på, at ved vurdering af bestanden og resultater af bestandsopgørelser må artens 3-4-årige livscyklus tages i betragtning. For levestedets størrelse anføres det, at det er nødvendigt med et tilstrækkeligt stort areal med egnede yngle- og opvækstmuligheder, hvis der skal opretholdes/skabes en selvreproducerende bestand.

Med de meget mangelfulde biologiske undersøgelser, der er foretaget i området, og især under hensyntagen til at der overhovedet ikke er foretaget undersøgelser i det tidspunkt på året (juli-august), hvor det anbefales at eftersøge arten, betyder det, at der ikke er noget grundlag for at vurdere, at anlægsarbejderne og senere den færdige bro, vil være uden negativ indvirkning på gunstig bevaringsstatus for Grøn Kølleguldsmed.

Ad. 2. For arter opført på habitatdirektivets Liste IV gælder en streng beskyttelsesordning. Det er derfor ikke tilstrækkeligt blot at undersøge f.eks. Grøn Kølleguldsmeds forekomst i selve habitatområde 45. Udbredelsen og hyppigheden skal også kortlægges udenfor habitatområdet, eksempelvis opstrøms Gudenåen, som visse af de alternative linieføringer vil kunne berøre.

Ad. 3. Vi mener således, at det er dokumenteret, at VVM redegørelsen, hvad angår de biologiske forhold, er så mangelfuld og forældet og uden faglig relevans for de arter og naturtyper, der er udpegningsgrundlaget for habitatområde 45, at den ikke kan danne grundlag for at vurdere, at en linieføring gennem habitatområde 45 vil være mulig uden væsentlige varige påvirkninger af habitatområdet. Når Skov- og Naturstyrelsen i 1998 udtaler "at det vil være muligt at gennemføre et vejanlæg fx ved anlæg af en højbro over Gudenådalen som ikke vil anfægte det foreslåede EF-habitatområdes integritet", mener vi, man udtaler sig på et foreliggende mangelfuldt grundlag og uden tilstrækkelig faglig, videnskabelig ballast. I miljøministerens talenotits til et samrådsspørgsmål i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 5.12.2002 gentager ministeren styrelsens beroligende melding om, at der ikke vil være problemer i relation til habitatdirektivet. Der tilføjes den noget ejendommelige formulering, at udpegningsgrundlaget for habitatområderne siden udarbejdelsen af VVM-redegørelsen er blevet justeret. Justeringen er i så fald ikke sket på grundlag af nye oplysninger, og ministerens udtalelse bygger stadig på samme mangelfulde grundlag som styrelsens i 1998.

Alene af de ovenfor anførte grunde mener vi, at projektet bør opgives eller i det mindste udskydes indtil der i en 3-4 årig periode er udført grundige og dækkende undersøgelser af områdets flora og fauna, så et kvalificeret beslutningsgrundlag foreligger.

Ad. 4. Et krav til en gyldig VVM-redegørelse er, at for ethvert anlægsprojekt skal dets virkning på miljøet undersøges, herunder virkningen af både det konkrete anlægsforslag, en nul-løsning og mulige alternativer.

De relevante VVM-redegørelser (Rapport nr. 254 for 2002 "Motorvejen Herning-Århus ved Silkeborg. VVM-redegørelse. Hovedrapport" og Rapport nr. 257 fra 2002 "Motorvejen Herning-Århus ved Silkeborg. VVM-redegørelse. Miljøvurdering", begge udgivet af Vejdirektoratet) indeholder imidlertid **ikke** en vurdering af mulige alternativer til en motorvejsløsning. Eksempelvis er der ingen undersøgelser af en ny nærbaneforbindelse Silkeborg-Århus over Galten, som

Trafikministeriet selv i samarbejde med Århus Kommune og Århus Amt har indskrevet i Infrastrukturudvalgets rapport fra juni 1999.

Jyder Mod Overflødige Motorveje indstiller derfor til Kommissionen indledningsvist at rette henvendelse til den danske regering og især at

- anmode den danske regering om at dokumentere, at der foreligger omfattende, opdaterede undersøgelser af arter og naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 45, og at disse undersøgelser er foretaget af fagligt kvalificerede specialister
- anmode den danske regering om at dokumentere, at der foreligger undersøgelser af arter på habitatdirektivets Bilag IV uden for habitatområdet, men i områder, der potentielt kan blive berørt af motorvejsprojektet
- anmode den danske regering om at dokumentere, at der ikke foreligger alternative løsninger på transportbehovet, der vil kunne friholde habitatområde 45 for indgreb.

og i lyset heraf vurdere om den danske regering

- med sit manglende kendskab til områdernes og udpegningsgrundlagenes bevaringsstatus og
- ved ikke i tide at iværksætte de nødvendige undersøgelser

har overtrådt habitatdirektivets artikel 6.2 og 6.3. og 12 og i så fald indlede en overtrædelsessag mod den danske regering.

Med venlig hilsen

Jyder Mod Overflødige Motorveje

Svend Vestergaard Jensen
Poul Martin Møllers Vej 29
8000 Århus C
Danmark

Nanna Kinch
Åbyvej 65
8230 Åbyhøj
Danmark